

Wat overblijft

Anouska van de Stolpe

© 2023 A. van de Stolpe / Uitgeverij U2pi

Titel: Wat overblijft

Auteur: Anouska van de Stolpe

Uitgeverij U2pi BV, Den Haag, www.uitgeveriju2pi.nl

Druk: JouvBoekdrukkerij.nl

ISBN: 978 94 9329 985 6

NUR: 300

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Inhoud

Veertien jaar na dato	9
Veertien jaar eerder	33
Veertien jaar na dato	149

Wie nooit gevallen is, heeft geen juist beseef van wat er nodig is om vast te staan.

Multatuli

*Het geweten is een uurwerk dat altijd loopt.
Alleen wij lopen soms verkeerd*

Erich Kästner

Veertien jaar na dato

Er loopt een vrouw met een prikstok en vuilniszak het speelveldje op. Ze houdt haar pas in en kijkt speurend rond. Aan het soort afval ziet ze welk soort types er langs komen. Blikjes, flesjes en peuken, achteloos weggegooid door de jeugd. Half opgegeten lunchpakketten en kartonnen bekers, afkomstig van gezinnen. Ze werpt een blik op de uitpuilende bak, zucht, en prikt werktuigelijk om zich heen, vuilniszak binnen handbereik, probeert nergens aan te denken, maar denkt toch. Ze moet de tijd in de gaten houden.

Marion zou langskomen. Haar zus.

Ze stroopt het veldje af, ongemerkt gaat de tijd voorbij. Dan is het plotseling half twee. Ze stopt. Haar gezicht gloeit. Zo, weer bijna een halve zak vol voor vandaag.

Nu moet ze maar teruggaan.

Aangekomen bij haar woning, spurt ze over de heg, ziet geen buurman, misschien doet hij een dutje, hij pleegt tussendoor weleens te slapen, vertelde hij laatst.

Met een plof belandt de vuilniszak op de stoep, de prikstok er bovenop, ze opent haar voordeur. Plotseling wordt er driftig geclaxonneerd. 'Loes!'

Ze draait zich om, op haar oprit stopt een auto. Roerloos blijft ze staan.

Marion komt dichterbij. Haar ogen nemen de prikstok en de vuilniszak op.

'Heb je weer lopen ruimen?'

'Ja! Loes trekt de voordeur open zodat Marion naar binnen kan stappen, en komt er achteraan. In de kamer worden ze begroet door een luid blaffende bordercollie. Na het handen wassen zet Loes koffie en Marion schuift aan tafel, blikt om zich heen, ziet de hond. 'Hoe is het met 'm?' vraagt ze, wanneer Loes even later met de koffie verschijnt.

‘Ben je al bij de trimmer geweest?’

‘Nee, nog niet,’ mompelt Loes. Haar vingers trommelen op de tafel. Ze probeert wat toeschietelijk te zijn. De middag zou verlopen zoals altijd, met prietpraat. Niet dat ze daarop zit te wachten, helemaal niet zelfs, maar vandaag wel.

‘Dat vindt hij niks,’ zegt ze, terwijl ze naar de hond kijkt, ‘Ik borstel hem, maar dan krijg je ook weer zoveel haar, dat heb je met deze honden!’

Marion knikt. Na enige ogenblikken van zwijgen, komt ze ter zake. Ze heeft iets voor de verjaardag van haar zus in gedachten. Ze doet een greep in haar tas en haalt een folder tevoorschijn.

Loes werpt er een flauwe blik op. ‘Is dat voor mij bedoeld? Nou...’ Meer beleefd dan enthousiast bekijkt ze het plaatje dat haar zus zorgvuldig heeft uitgeknipt.

De tas heeft hoofdcompartimenten, met een ritsluiting en daarnaast nog vier ritsvakken voor spullen waar je snel bij moest. ‘Hmm. Stoe-re Modieuze 2-In-1 Tas,’ leest ze. Daaronder staat de naam van de ontwerper. Een Italiaanse naam met een eigen merk.

Ze buigt haar hoofd voorover. ‘Dat is toch kunstleer?’ De stof lijkt op echt suède.

‘Ja, maar niet van echt te onderscheiden.’

‘Nee, want dan zou de prijs wel hoger liggen,’ merkt Loes nuchter op. Echt zo’n tussendoor tas. Niet echt praktisch omdat er weinig ruimte in zit, maar wel aardig bij een leuk concert of theevisite. Maar wat moet ze ermee? Haar kapstok hangt vol met diverse modellen die amper worden gebruikt. ‘De stof lijkt op echt suède,’ dringt Marion aan.

‘Het is veganistisch leer.’ Haar stem begint ongeduldig te klinken. Ze verwachtte een enthousiast reageren: ‘Ja, wat leuk. Doe maar.’ Dat is wat ze van Loes wil horen. Maar in plaats daarvan komt er niets uit haar mond. Marion voelt frustratie omhoogkomen.

Iets voor de hond misschien? Een nieuwe halsband? Haar hoofd gaat richting de hondenmand waar Jimmy ineengerold voor zich uit ligt te suffen.

Loes merkt haar verbazing en zegt zo achteloos mogelijk: ‘Doe maar geen moeite. Ik vier mijn verjaardag niet.’

Met een ruk komt ze overeind, neemt de kopjes van tafel en loopt ermee naar de keuken.

‘Niet?!’

Marion keert zich opzij en volgt haar met haar blik.

Watergekletter in de gootsteen.

‘Wat? Vier je geen verjaardag?’

‘Eh... Nee.’

‘Nou, moe...’ Marion zakt onderuit. ‘Ik vier mijn verjaardag niet,’ komt zo abrupt over. Niemand van de familie slaat ooit een verjaardag over. Ook al komt een datum misschien niet goed uit, dan nog zal er geprobeerd worden om aanwezig te zijn.

‘Is er iets?’ vraagt ze. ‘Loes?’

‘Hmm...’

‘Wat mankeert er dan aan?’

...’ Ach,’ schokschoudert Loes. Ze draait zich terug naar de gootsteen en hangt de uitgewrongen vaatdoekjes over de kraanhendel. Daar blijft ze nog enkele seconden staan. Haar spieren spannen zich, ze probeert rustig te ademen.

Goddank zeurt Marion niet verder. Ze pakt de folder van tafel. ‘Maar wil je die tas nou hebben, of niet?’

Loes hurkt neer bij de hondenmand. Zonder Jimmy aan te kijken, die afwachting zijn kop optilt, blijft ze in dezelfde houding zitten en zegt: ‘Het is weer zover met Jimmy. Hij krijgt een nieuwe vacht, hè Jimmy?’ Haar stem heeft een geforceerde hoge klank. ‘Die tas? Ach, ik heb al zoveel tassen.’ Moeizaam komt ze overeind. ‘Goed,’ zegt ze, als geen van beiden meer iets zegt, ‘laten we er volgende week verder over praten.’

Ze spreken af voor aanstaande zondag. Die dag wil ze het papiertjes prikken overslaan. Dan kunnen ze wat rondkuieren in het recreatiegebied en dollen met de hond. Het is mooi weer als Marion arriveert. ‘Wil je koffie?’ vraagt Loes.

‘Ja. Lekker.’ Marion kijkt om zich heen. ‘Nemen we de hond mee? Waar is de riem?’

Een overbodige vraag. Het eerste dat haar zus over de stoel hangt, is de hondenriem. ‘Alles ligt klaar,’ is haar antwoord en ze loopt de keuken in om koffie te halen. Tijdens het koffie drinken is Loes weer even de oude Loes met leuke anekdotes. Ze vertelt over een man uit de straat die zo verdomde eigenwijs kan zijn.

‘Wat doet hij dan?’

‘Nou,’ zegt Loes, ‘toen ik onlangs Jimmy uitliet, zette ik meteen de kliko met plastic afval buiten. Hij liep langs met zijn hond en zei: ‘Iedereen hier in de straat gooit alles nog bij elkaar in de vuilniszak. Het heeft allemaal toch geen nut. Een druppel op een gloeiende plaat.’

‘Zei hij dat? Waar bemoeit hij zich mee?’

‘Ja,’ zegt Loes, ‘ik dacht: dit moet ik niet over mijn kant laten gaan. Als we allemaal zo denken, dan zijn we opgegeven.’ Afval dient gescheiden te worden en degene die dit niet wil doen is niet goed snik en, dus was Loes naar hem toegestapt om het hem duidelijk te maken. Hij zei: ‘Doe ik iets niet goed?’ Wat loopt u nu te zeuren?’ ‘Ja, dat zei hij. Wat weet hij ervan? Het staat allemaal in de afvalkalender die iedereen heeft gekregen van de gemeente. Maar hij heeft ’m kennelijk niet.’

‘Of begrijpt het misschien niet,’ zegt Marion. De alledaagse dingen, kunnen te groot worden.’

Er voltrekt een vreemde stilte. Loes buigt haar hoofd voorover en zegt met een grimas terwijl ze de riem om de nek van de hond schuift: ‘Ja, de alledaagse dingen, kunnen te groot worden.’

Ook onderweg zegt Loes vrij weinig. Pas wanneer ze het dorp zijn uitgelopen en zich naar het recreatiegebied begeven, dat zich op drie kilometer buiten het centrum bevindt draait ze zich plotseling om. ‘Moet je zien, nu is het hier nog rustig, straks krijg je weer die dagjesmensen die er een bende van maken!’

Ze bukt zich en gooit een tennisballetje weg waar Jimmy direct ach-

teraan rent. Meteen brengt hij het weer terug. 'Braaf zo.'

Terwijl de hond heen en weer springt en achter het balletje aanrent die Loes onvermoeibaar blijft weggooien, komen ze aan bij het meer-tje waar een picknicktafel te vinden is. De bank biedt een mooie gelegenheid om even uit te rusten. Marion ploft neer, strekt haar benen voor zich uit en laat alle geluiden op zich inwerken.

De natuur zoemt, kwaakt en kwettert. 'Ik hoor kikkers,' zegt ze plotseling en ze gluurt tussen het riet om te zien of er iets beweegt. Op sommige plekken, verstopt tussen waterplanten, ziet het zwart van de dikkopjes. 'Kijk nou!'

Ze wijst naar het riet. 'Daar! Dat is toch eh, kikkerdril? Worden dat kikkers?' Ze buigt zich nog meer voorover. Wat doen ze dan op die waterplanten?'

'Dat eten ze,' zegt Loes. 'Ze moeten toch ergens hun voedsel vandaan halen?'

Ze buigt zich nog verder naar voren in de hoop ze onder water te kunnen zien zwemmen, maar ze ziet niks. 'Nou,' merkt ze droogjes op, 'de vissen zullen ze spoedig opeten en zo niet...'. Ze tuurt om zich heen. 'Dan worden het kikkers.'

'Wat weet jij dat goed.'

Schouderophalend: 'Ik kom hier al zo lang!' Ze wendt zich naar de hond geeft hem een aai en zegt: 'Je bent lief hoor.' Jimmy rent bij haar vandaan en Loes schuift rechtop. In de hiernavolgende stilte verwacht Marion dat haar zus het onderwerp 'verjaardag' ter sprake zal brengen, maar dat gebeurt niet. Na enkele minuten kijkt ze opzij. 'Zeg Loes, zou de ijscoman er al staan?'

'Je bedoelt die Italiaan?' vraagt Loes en weer tot leven gewekt gaat ze rechtop zitten. Ze tuurt de weg af, aan de andere zijde van de weg staat een rij machtige beuken. 'Nee,' zegt ze, 'pas in de zomer hoor.' Plotseling slaakt ze een kreet: 'Moet je nou zien.' Jimmy komt aanlopen met een grote tak in zijn bek en blijft triomfantelijk voor haar staan. Daarna laat hij de tak uit zijn bek vallen en gaat helemaal plat op de grond liggen. 'Goed zo.' Loes moet hard lachen, en pakt de hond bij zijn halsband, 'Jimmy, kom eens hier! Wil je dit?' Ze laat

hem los, komt overeind en gooit weer een tennisballetje voor Jimmy in het gras.

Intussen neemt Marion haar smartphone uit haar tas om haar berichten te checken.

Met de smartphone in haar hand geklemd, kijkt ze naar Loes die het voorlopig voor gezien wil houden. 'Jimmy! Laat dat. Rustig aan nou, hou op met klieren!' Hijgend valt ze naast Marion op de bank en ziet dat haar zus snel een bericht intoetst. Ietwat cynisch: 'Zit je op je telefoon?'

'Mmm.'

'Jij zit de hele tijd op je telefoon.'

'Nu toch niet?' Marion bergt hem snel op in haar tas.

'Zo goed?'

'Eh...' reageert Loes. Ze lijkt plotseling van plan iets te willen zeggen. Aarzelend: 'Ik wil zo meteen iets met je bespreken.'

'Marion schiet rechtop. Gelukkig, eindelijk komt er iets uit de bus. 'Steek maar van wal!'

'Ja maar...' Ze kijkt snel weer weg. Kennelijk is dit toch nog niet het juiste moment.

'Dat doe ik liever als ik straks thuis ben,' zegt ze. Ze geeft de hond een seintje dat ze weg wil en Marion komt een tikkeltje lamlendig ook overeind. Ze heeft zin om tegen te sputteren. Waarom zo ingewikkeld over zoiets als een verjaardag? Ze kan toch gewoon zeggen wat haar plannen zijn? Daar is niks moeilijks aan.

Onderweg naar huis gaat Loes krampachtig een conversatie uit de weg en houdt zich met Jimmy bezig. Het tennisballetje moet het ontgelden. Om de paar meter komt het met een ferme gooi in het gras terecht: 'Pak 'm Jimmy! Goed zo!'

Marion voelt hoe de irritatie bezit van haar neemt. Vooral dat 'goed zo', werkt op haar zenuwen. Het lijkt alsof ze haar niet meer ziet staan. 'Het is vandaag Moederdag, weet je dat?' roept Marion achteromkijkend.

'Wat?' Ze sluit zich hijgend bij haar aan. 'Ja, dat weet ik. Commerciële onzin is het, meer is het niet,' zegt ze. 'De winkeliers moeten

hun waren slijten. In arme gezinnen kan het niet gevierd worden. Je hoort hoe langer hoe meer, dat gezinnen niet meer rond kunnen komen.'

Marion neemt haar op. Haar zus, maakt zich over veel dingen druk. Over de zorg, bijvoorbeeld. En hoe die voor iedereen betaalbaar moet blijven. En over het milieu. Vooral over het stikstofprobleem. Over die arme boeren die hun inkomen achteruit zien gaan door de rigoureuze plannen van het kabinet.

Maar over zichzelf maakt ze zich minder druk.

Op het smalle kiezelpad loopt Loes voorop. Aangekomen op de straatweg, lijnt ze de hond aan.

De stilte wordt plotseling verbroken als buurtgenoten met een hond aan komen lopen. Ze herkennen Loes en blijven stilstaan.

Loes reageert vrij coöperatief. 'Ja, lekker weer. Wat? Ja, Jimmy is in de rui. Ik moet hem elke dag borstelen.' De honden besnuffelen elkaar en springen om elkaar heen tot groot vermaak van de omstanders. Hun activiteiten worden verstoord door een andere wandelaar met een grote labrador. Loes spot hem in de verte. Jimmy moet onmiddellijk mee. 'Gauw naar huis!'

'Ja. Doei!'

Intussen zijn ze de hond genaderd. Met zijn oren ver naar achteren getrokken gromt hij naar Jimmy. Loes gaat er met een grote boog omheen. 'Oei,' zegt ze, zodra ze het territorium voorbij zijn gelopen, 'dat is zo'n enge hond. Die doet nou nooit eens aardig.' Meteen geeft ze een nog stevigere ruk aan de halsband en zonder op of om te kijken zet ze de pas erin.

Eenmaal thuis wil Loes naar de keuken om soep op te warmen. ‘We kunnen in de tuin zitten,’ stelt ze voor en draait zich om. ‘Je lust er toch wel crackers bij?’

‘Ja hoor.’ Marion begeeft zich naar de tuin en kijkt om zich heen. Op de houten bank ligt een bruin kussen waar een bedompte schuurlucht omheen hangt. Niet lang daarna verschijnt de hond en begint de bank en het kussen te likken. De pret is maar van korte duur, want Loes verschijnt met een dienblad. ‘Jimmy. Naar binnen!’ Daarna zet ze de deur vast met een haak. ‘Zo,’ zegt ze, terwijl ze de soepkommen neerzet op het tafeltje: ‘Als ik hem zijn gang laat gaan, zit straks de hele bank onder het hondenhaar.’

‘Nee, dat moeten we niet hebben,’ zegt Marion. Eindelijk komt er wat leven in haar zus. Ze laat goedkeurend haar ogen op de met kaas belegde crackers rusten. ‘Lekker! Ik had best trek.’

‘Ik ook.’ Loes voegt eerst enkele druppels Maggi aan de soep toe en doopt daarna een cracker in de kom. Terwijl ze de cracker in haar mond steekt, pakt ze met haar andere hand een servet en veegt daarmee haar mond en hand schoon.

In de daaropvolgende stilte klinkt er enkel geslurp. Marion zet haar kom neer en tikt met haar voet op de tuintegels.

Nu het tij is gekeerd, en er zich geen storing meer voordoet, moet Loes maar eens voor de dag komen over haar verjaardag. Ze draait zich om. ‘Nu moet je toch eens zeggen waarom...’

Loes laat haar hoofd tussen haar schouders zakken. ‘Vind je het goed als we dat binnen gaan bespreken?’

‘Binnen? Nou, vooruit.’ Marion zucht ongeduldig en stapt achter haar aan de kamer in. De hond tilt zijn kop op en kijkt Loes aan. ‘Blijf!’ Vervolgens knipt ze met de afstandsbediening de tv aan.

Het zachte geluid van de tv heeft een kalmerend effect op de hond. Raar, maar waar. Loes zakt neer op de bank, en staart een paar seconden voor zich uit. Als ze eindelijk de moed heeft verzameld om te

praten, fixeert haar blik zich op haar handen. 'Ik eh, mijn verjaardag vier ik deze keer niet,' zegt ze.

'O nee?'

'Nee, er is iets wat ik met je wil bespreken, iets...'. Moeizaam zoekt ze naar het juiste woord.

Marion wacht. Ze ziet dat de middelvinger van Loes trekt aan de nagelriem van haar duim. Vervolgens duwt de duimnagel de nagel van de wijsvinger een beetje los van het vlees en duwt het weer terug. Net als vroeger, wanneer er iets aan de hand was.

Blijkbaar zit haar nu ook iets dwars. 'Is er wat?' vraagt Marion.

Loes mompelt iets onverstaanbaars, sluit haar ogen en wacht even. Dit is het preciaire moment waar ze tegenop ziet. Toch wil ze het maar liever benoemd hebben. Of toch niet? Ze slikt het antwoord dat ze van plan was geweest te geven in en zwijgt. Een paar weken geleden zou ze meteen in de aanval zijn gegaan, maar nu twijfelt ze. Wat voor reactie zal ze krijgen? Wellicht komt er dan weer een scala aan verwijten, of komt ze met een of ander kletspraatje waar ze niets aan heeft.

'Zit je iets dwars?' wil Marion weer weten.

Hoe kan ze zoiets stoms vragen, zou ze helemaal van niets meer weten? Ze bedwingt de neiging om keihard te schreeuwen.

Mag ze alsjeblieft haar verjaardag overslaan? Daar heeft ze nu 's keer geen zin in.

'Dat hoeft toch ook niet?' zegt Marion nuchter. 'Er komt wel weer een volgende verjaardag.'

'Nou, ik denk het niet.'

Er gaat een schokje door Marion. Ze wordt plotseling bleek.

'Wat bedoel je?'

Loes beweegt haar wijsvinger langs de nagel van haar duim.

'Ik wil geen verjaardagen meer!'

Verontrust neemt Marion haar op. Loes is zo anders plotseling. 'Nou,' zegt ze met trillende stem. 'Bedoel je dat je...'

'Ja, dat bedoel ik.'

Wat is dit? Welk gevoel heeft zich in Loes genesteld dat ze zich niet

meer één voelt met de wereld om haar heen? Heeft het leven dan totaal afgedaan? Er is toch veel wat de moeite waard maakt om geleefd te worden? De alledaagse dingen, de hond, de natuur. Liefde voor de natuur heeft ze al haar hele leven.

Ze is dol op hommels en allerhande vliegen. Insecten waar Marion kippenvel van krijgt, vindt zij juist interessant. En zonet bij de vijver kon ze ook haar zegje doen over kikkers. Maar verder schijnt het leven afgedaan te zijn, niet meer interessant. Heeft ze soms financiële zorgen? Haar hypotheek is afgelost, financiële zorgen heeft ze niet; ze geeft veel geld aan dierenorganisaties. Minstens honderd euro per maand. Wat kan het dan zijn? Het geluid van stemmen doorboort haar gedachten. Ze heft haar gezicht op naar de televisie en kreunt: 'Toch niet die talkshow van Jinek? Kan dat ding niet uit?'

Daarna wordt het stil, zelfs de hond reageert niet.

Marion draait zich naar Loes en neemt haar onderzoekend op. 'Ben je soms depressief?'

'O, helemaal niet.'

'Wat is er dan?'

'Niks.' Loes kijkt naar het raam. Een witte kist moet het worden. Met daarbovenop rode rozen. Dat steekt mooi tegen elkaar af.

En verder de zilveren kandelaar met de brede voet. Die komt dan in het midden te staan met een ingelijste foto van haar. Over de begraafplaats is ze het al snel eens geworden. Het kleine kerkhof achter de Hervormde Kerk. Het is een indrukwekkende plek. Direct achter de kerk, waar Freek ook begraven ligt.

De begrafenisplechtigheid wil ze eenvoudig houden. Geen treurnis. Liever ook geen toespraken, soms is dat zo'n geslijm. Maar een liedje kan misschien wel. Een nummer met poëtische, mooie zinnen:

*'I may not always love you,
But long as there are stars above you,
You never need to doubt, I'll make you so sure about it,
God only knows what I'd be without you.'*

Weet Hans hiervan? Heeft Loes het hem verteld? Op woensdagochtend, de dag van haar verjaardag, besluit Marion hem te bellen.

‘Weet jij dat ons zusje haar verjaardag niet viert,’ valt ze direct met de deur in huis.

‘Niet?’ reageert Hans wat verbluft. ‘Wat eh... O,’ zegt hij na een lange stilte, ‘dat wist ik niet.’

Ze vraagt hem of hij weet wat er met haar aan de hand is.

‘Wat moet er dan zijn?’

‘Weet je dat dan niet?’

‘Nou, ik...’

Heeft hij dan niks opgemerkt? Dat moet toch haast wel. Hij praat vaak met haar. In ieder geval is zijn contact met haar beter, terwijl zij, zo voelt het althans, een moeizamere relatie onderhouden.

‘Hans... hoor eens...’ nu klinkt haar stem onzeker en zelfs een beetje wantrouwend: ‘Heb jij soms...?’

‘Wat?’

‘Heb jij met haar over die kwestie gesproken?’

Hans, op zijn hoede. ‘Hoe kom je daarbij?’

Ze lacht kort. ‘Jullie praten toch goed met elkaar?’

‘Mmm.’ Hij slaakt een zucht. Ze overvalt hem een beetje, maar hij zegt het toch: ‘Wordt het niet eens tijd dat jij iets rechtzet?’

Ze reageert met veel gemompel.

‘Wat zeg je?’

‘Zie je nou?’ begint ze, ‘ik dacht dat je altijd aan mijn kant zou staan.’ Hij weet niet zo gauw een zinnig antwoord te geven. Bovendien is hij aan het werk, dit soort onderbrekingen zijn hinderlijk.

‘Oké!’ klinkt het kort. ‘Heeft ze verder nog iets gezegd?’

‘Nou, je kent Loes,’ zegt Marion. ‘Daar word je nooit veel wijzer van. Ze hield plotseling haar mond. Typisch Loes. Eerst een inleidend praatje en dan niks.’

Stilte. Hans hoest. Hij overlegt met zichzelf. Dan laat hij ineens we-

ten: ‘Luister eens! Ik ga wel langs. Vanmiddag kan ik even weg.’

‘Moet je dan niet werken?’

‘Werken?’ Hij snuift. ‘Ik kan mijn tijd zelf indelen. Ik werk toch thuis? Dat kan wel even wachten.’

‘Tussen de middag is ze altijd thuis,’ zegt Marion.

Hans sluit zijn computer nog niet direct af. Hij klikt Facebook aan en tikt vervolgens haar naam in. Ja hoor, ze staat geregistreerd. Haar profiel verschijnt. Niks bijzonders eigenlijk. Ze vermeldt dat ze groene vingers heeft en planten kweekt in haar eigen tuin. Ze weet wat er in een tuin moet gebeuren. Er staan foto’s met een tekst eronder en de daarbij behorende commentaren. Hij scrollt door en dan gaat hij ineens rechtop zitten. Hij ziet foto’s van haar terwijl ze aan het werk is bij een voedselbank. Althans, hij denkt dat het om een voedselbank gaat, want als hij door scrollt ziet hij een magazijn met allemaal in plastic verpakte levensmiddelen. Ook een krantenartikel: ‘voedselbank wekt eigen stroom op met zonnepanelen.’ Hij laat zijn blik gretig langs de foto’s gaan, en zijn verbazing wordt steeds groter. Vrijwilligerswerk. Hoe lang doet ze dat al?

Loes heeft zich hier nooit over uitgelaten.

Ze had iets met losers. Altijd al.

Het irriteerde haar dat er mensen waren die hun eten niet konden betalen. Hij richt zijn blik opnieuw naar het scherm. Nog meer foto’s. Een ruig landschap met valleien en glooiende heuvels; Denemarken. Gut ja, was dat niet die fietsvakantie van twee jaar geleden? Een grijze bestelbus. En dan ontdekt hij een blonde man met een klein ringbaardje: Bart. Hij staat nonchalant met één schouder geleund tegen de deuropening van de bestelbus. Onderaan op de geplaatste foto staat een tekst geschreven: ‘Lekker ruim land. En vooral héél schoon!’

Hij ziet foto’ van koek en gebak; lekkernijen van de traditionele Zuid-Jutse koffietafel. De foto’s laten zien dat ze het naar hun zin hebben. De sfeer lijkt speels, plagerig, in ieder geval relaxt.

Mmm... Hij hoort zichzelf snuiven, iets wat hij wel vaker doet wan-

neer zijn fantasie met hem op de loop gaat. Gespannen tuurt hij op het scherm. Die knul oogt een behoorlijk stuk jonger. Absoluut.

Hij probeert te achterhalen wie hij is, scrollt langs alle foto's en vindt al snel een naam. Hij googelt de naam op Facebook en ontdekt zijn geboortjaar. Hij begint te rekenen. De jongen is geboren in 1973, wat betekent dat hij nu negenenveertig is. Loes is een stuk ouder; zij wordt vandaag drieënzestig. Wat moet zij met die gozer? En wie is hij eigenlijk? Zijn profiel op Facebook laat weten dat hij handelt in bio natuurproducten. Op de foto's die voorbijkomen zijn handdoeken en knuffels te zien. 'Dynamisch katoen', staat er bij vermeld. Verder antimuggen armbanden in verschillende kleuren. Zijn blik blijft aandachtig hangen op de daarbij behorende tekst:

Para'kito armbanden beschermen op een natuurlijke manier tegen muggen. Ze hebben een vrolijk design en bevatten zeven essentiële plantaardige oliën die vijftien opeenvolgende dagen beschermen. Ook geschikt om te gebruiken in tropische zones.

Iets voor hem? Pff. Hij ziet zichzelf al rondlopen met zo'n armbandje om zijn pols.

Hij kijkt verder. Het profiel ziet er gelikt uit. Echt zo'n profiel waar je bij blijft plakken.

Hij werpt een blik op een aantal video's, documentaires, reportages, columns en andersoortige berichten en klikt een link aan. Een studio gesprek met dierenactivisten. Ze zijn in hun sas.

De partij voor de dieren heeft zes parlementszetels veroverd. Achter in beeld is een affiche te zien, met een in grote letters geschreven tekst:

De partij voor de dieren is de partij die niet de kortetermijnbelangen van de mens, maar de belangen van de hele planeet en al haar bewoners vooropstelt.

In gedachten ziet hij Loes op deze partij afstormen. Als ze gaat stemmen, is het vast voor deze partij. Nog meer video's. Een reportage over bosbouw, een documentaire over een dorp dat zich verzet tegen de plaatsing van windmolens. Hij sluit de computer af en staart enkele ogenblikken voor zich uit. Marion. Hoe lang doet ze al alsof haar

neus bloedt? Veertien jaar, denkt hij. Wat bezielde haar eigenlijk?
Er bekruipt hem een schuldgevoel ten opzichte van Loes.